

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2016 m. rugsėjo 1 d.

Moldova: iš ES pagalbos – tik „riboti pažangos įrodymai“ – teigia auditoriai

Remiantis nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, ES finansinė parama Moldovai, skirta stiprinti šalies viešąjį administravimą, turėjo tik ribotą poveikį. Moldovos Respublika yra skurdžiausia šalis Europoje. Nuo 2007 m. jai buvo skirta 782 milijonai eurų ES pagalbos, kuri 2014 m. sudarė beveik 37 eurus vienam gyventojui per metus, – tai didžiausia suma iš visų ES Rytų kaimyninių šalių.

Tačiau kai auditoriai išnagrinėjo paramos biudžetui programas teisingumo, viešųjų finansų, visuomenės sveikatos ir vandentiekos sektoriuose, jie nustatė tik ribotus pažangos įrodymus. Kai kuriuos trūkumus paaiškino išorės veiksniai, tokie kaip nacionalinių institucijų politinės valios stygius. Kita nesėkmės priežastis buvo trūkumai rengiant ir įgyvendinant audituotas programas ir projektus.

„ES susiduria su dideliais sunkumais teikiant pagalbą Moldovai“, – pasakė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Hans Gustaf Wessberg. „Politinis ir makroekonominis nestabilumas, silpnas valdymas ir viešasis administravimas žymiai sumažina Europos Komisijos svėrto poveikį skatinant reformą.“

Auditoriai nustatė, kad pasireiškus su parama susijusiai rizikai, Komisija galėjo reaguoti greičiau. Programos nebuvo pakankamai suderintos su Moldovos strategijomis ir jų potenciali nauda sumažėjo, kadangi Komisija neišnaudojo visų galimybių nustatyti išankstines sąlygas mokėjimams. Komisija galėjo būti griežtesnė vertindama išmokų skyrimo sąlygų laikymąsi ir nebuvo iki galo pagrįstas papildomų, paskatomis grindžiamų lėšų mokėjimas.

Nustatyta, kad projektų koncepcija iš esmės buvo tinkama ir kad ES parama, teikiama vykdant projektus, buvo iš dalies veiksminga stiprinant viešąjį administravimą. Tačiau projektų apimtis ir tvarkaraštis ne visuomet buvo gerai koordinuojami su paramos biudžetui programomis. Konkreti techninė pagalba, skirta administracinių gebėjimų stiprinimui, pradėta teikti tik praėjus keliems mėnesiams po pagrindinės paramos biudžetui programos. Kita techninė pagalba ir poriniai projektai ne visuomet buvo naudojami rengti ar remti paramos biudžetui programoms. Nors numatyti projektų išdirbiai buvo pasiekti, rezultatai ne visuomet buvo tvarūs dėl politinės valios stygiaus ir dėl kitų išorės veiksnių.

Auditoriai teikia Komisijai keletą **rekomendacijų**, skirtų pagerinti ES pagalbos Moldovai veiksmingumą:

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visą ataskaitos tekstą galima rasti www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams Tel. (+352) 4398 47063 Mob. tel. (+352) 621 55 30 63
Damijan Fišer – atstovas spaudai Tel. (+352) 4398 45410 Mob. tel. (+352) 621 55 22 24
12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg
E. paštas: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

- griežčiau taikyti išankstinio įspėjimo sistemą, siekiant išvengti ar sumažinti rizikas;
- geriau susieti paramos biudžetui programas su nacionalinėmis strategijomis;
- griežčiau taikyti sąlygiškumą ir veiksmingumo rodiklius;
- aiškiau susieti papildomas, paskatomis grindžiamas lėšas su įrodoma pažanga;
- koordinuoti projektus ir sektorinės paramos biudžetui programas;
- užtikrinti projektų tvarumą sistemingiau vertinant valdžios institucijų gebėjimus ir politinį įsipareigojimą užtikrinti rezultatų tvarumą.

Pastabos leidėjams

ES bendradarbiauja su Moldova Respublika pagal Europos kaimynystės politiką ir jos rytinę dimensiją bei Rytų partnerystę. Europos kaimynystės priemonė (ENI) yra ES kaimyninėms šalims skirta 2014–2020 m. laikotarpio finansinė priemonė. Nuo 2007 m. Moldovai buvo skirta 782 milijonai eurų ES pagalbos. Ši pagalba 2014 m. sudarė beveik 37 eurus vienam gyventojui per metus, ir tai yra didžiausia pagalba vienam gyventojui iš visų ES Rytų kaimyninių šalių.

Moldovos pagrindinės problemos yra plačiai paplitusi korupcija ir viešųjų institucijų silpnumas. Šios sritys nuo 2007 m. buvo svarbus ES pagalbos elementas. Didelė pagalbos dalis teikiama paramos biudžetui forma. Tai reiškia, kad lėšos pervedamos į šalies partnerės nacionalinį išdą, su sąlyga, kad laikomasi tam tikrų reikalavimų. Likusi pagalba teikiama vykdant projektus.

2014 m. Moldova ir ES pasirašė asociacijos susitarimą, apimantį išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės nuostatas.

Specialioji ataskaita Nr. 13/2016 „ES pagalba, skirta stiprinti viešąjį administravimą Moldovoje“ yra paskelbta 23 ES kalbomis.